

Til Olje og energidepartementet (OED)

Høringsuttalelse om nasjonal ramme for vindkraft

Undertegnede bor på landet, vandrer i skog og fjell, er medlemmer av DNT, La Naturen Leve, Levande Finnskog uten Vindkraft, Ornitologisk forening, Eidskog Jeger og Fiskeforening, Austmarka historielag, Eidskog historielag og to velforeninger.

I 2013 vant vi en kamp mot vindkraft i våre to kommuner, Kongsvinger og Eidskog, i et område med nær tilknytning til Finnskogen Sør ved sti-nett. Begge kommunene sa nei. Det var en slitsom tid, med mye engstelse, frustrasjon og sinne. Dette møtte vi også hos alle dem som skrev under på vår underskriftskampanje.

Finnskogleden er en 24 mil lang led fra Eidskog i sør (Morokulien) til søndre Osen i nord (Trysil kommune). Nå har Våler kommune med sine ca 4600 innbyggere sagt ja til vindkraftutbygging på Kjølberget, som ligger i Finnskogen Nord. Her kommer 13 vindturbiner på mye over 200 meter, og i Finnskogleden.

Vi har brukt mye tid i 2019 til å kjempe mot vindturbiner på Kjølberget, og vi blir ganske motløse over denne totale mangel på hensyn fra både kommunens, NVEs og utbyggerens side. Det har vært typisk for planprosessen for vindkraftutbygging flere steder, at utbyggerne først har inngått avtaler i hemmelighet med grunneiere, lover dem «gull og grønne skoger», så har de søkt om konsesjon hos NVE, og deretter har befolkningen blitt informert.

Finnskogen er kjent langt utenfor Norges grenser, og bla. vandrer mange tyske turister der hvert år. De søker vakker natur, stillhet og ro og den gamle skogfinske kulturen som finnes der. Skogfinnene har status som urbefolkning. Det er uhørt at noen kan ha rett til å rasere deler av dette område! Dette er ett eksempel på negative og ødeleggende konsekvenser som vindkraft får hos oss.

Samer (urbefolkning) som er reindriftsutøvere blir fratatt viktige beiteområder der det er eller blir vindkraftutbygging. Det er helt uforståelig at noen kan ha rett til å rasere deler av også disse områder!

I Nordre Hedmark der det er planlagt vindkraft går Pilgrimsleden til Nidarosdomen. Leden er godkjent som europeisk kulturled. Mange frivillige vedlikeholder den. Den er en viktig del av landets og regionens kulturarv og må bevares for fremtiden! Vindkraft må ikke bygges der!

Vi hører om frustrasjon, vantrivsel, sorg og depresjon fra tusenvis av mennesker over hele landet, som er berørt av vindkraftindustrien. Den forårsaker også splid og ufred med rot i at noen vil profittere på det som andre oppfatter som noe av det kjæreste og viktigste i livet. Ødeleggelsen av unik norsk natur kommer i dyp konflikt med befolkningen. Her kommer folkehelse - aspektet inn i bildet. Klima- og miljødepartementets Stortingsmelding nr. 14 (2015-2016) Natur for livet, norsk handlingsplan for naturmangfold, sier på side 82, under punkt 5.1: « God tilstand i naturen er viktig for folkehelsen, blant annet fordi naturen gir grunnlag for opplevelser og friluftsliv.»

Forebyggende helsepolitikk er viktig i vårt samfunn i dag. Mange blir eldre og de blir oppmuntret til å være ute i naturen for å holde seg friske.

Helsedirektoratet gir hvert år millionbeløp til små tur-grupper (Aktiv i 100) i regi av Røde Kors og DNT. Det vil være meningsløst å vandre i områder med vindkraft!

Å være ute i naturen gir dessuten en åndelig berikelse, opplevelse av sammenheng, ro og ettertanke. Pluss det å nyte blomster, fugler, maurtuer m.m. Vindturbiner hører ikke hjemme i naturen vår!

Mer angående folkehelsen:

Vindturbiner lager støy, både hørbar og lavfrekvent (infralyd) som er skadelig. Vindturbiner slynger ut infralyd over store avstander, da den svekkes veldig lite med økt avstand. Støy kan være skadelig over store avstander. Skadevirkningene vil gjøre seg mer gjeldende over tid. Det er umulig å isolere ute infralyd – 20 Hz krever 17 meter vegg. Støy kan påvirke vår helse ved forstyrret nattesøvn og

stress fra hørbar lyd. Man får plager relatert til lavfrekvent lyd og infralyd (lavfrekvent) lyd rammer molekylene i kroppen og fører til sykdommer.

Skiløyper går i områder både der vindkraft er utbygget, og i områder planlagt for dette. Iskast fra vindturbiner kan være livsfarlig.

Naturen gir oss rekreasjon, friluftsliv, inkludert jakt og fiske, padling m.m. Dessuten naturbasert reiseliv. Turister fra hele verden finnes over alt i vår skjønne natur!

Det er bred enighet om at det skal bo folk i hele Norge. Næringsgrunnlaget i små skogs- og fjellbygder svekkes av vindkraftindustri. Turismen svekkes og hytteeiere forlater området. Eiendommer, gårder, hus og hytter forringes i verdi og stedene kan bli avfolket. Områder blir verdiløse som rekreasjonsområder!

Seterdrift og utmarksbeite har lange tradisjoner i våre fjellområder. Mange setrer brukes fortsatt i forbindelse med utmarksbeite. Vindkraftindustri i og rundt slike verdifulle kulturmiljø er helt uhørt! Dette vil forringe kulturhistorien i kommuner med slike miljøer, ikke minst opplevelsesverdien i og rundt setervollene.

Mange setrer er viktige ressurser for gårdbrukere som utleie i forbindelse med reiseliv, jakt og fiske. Setre blir også brukt til fritidsaktiviteter og har stor rekreasjons-og affeksjonsverdi.

Som alle nå vet, innebærer utbygging av vindkraft langs vår kyst, i fjell og skoger en total rasering av områder ved bla. fjerning af skog og myr, sprengning til brede veier og til grunnen under vindturbinene. Hver turbin krever en plattform så stor som ca ett mål. Plattformen består av betong. På forespørsel ved et informasjonsmøte vi deltok på i 2013 om hvordan den skal fjernes når vindturbinene en gang skal tas ned, ble det svart: det skal dekkes over! Store sår i naturen pga. denne utbyggingen blir konsekvensen!

Hvem skal betale den kostbare demontering og fjerning av vindturbinene når det blir aktuelt? Kommunen? Utbygger? Hva om utbygger går konkurs? Har aktørene troverdige planer for oppryddingen?

I januar i år brant det kraftig i en vindturbin på Hundhammerfjellet i Nærøy. Flyvende og flammende vrakgods for omkring. Man kan bare tenke seg de katastrofale følgene hvis dette hadde skjedd en tørr sommer i f.eks. Finnskogen!

Myrer og skog raseres. Disse siste binder og lagrer store karbonmengder. Drenering av myr fører til frigjøring av CO2. I fjellet reduserer dette bufferlagring av nedbør i vannets kretslop.

Et annet vektig moment mot utbygging av vindkraft i vårt land er massakren av fugler, flaggermus og insekter forårsaket av vindturbinene. Mange fuglearter i områder med vindkraft er rødlistede. En mengde fugler drepes hvert år og fra bla. Spania har det kommet rapporter om at millioner av insekter er massakrert! Mye er skrevet om dette emne!

Naturen og vi borgere har intet rettsvern til tross for Grunnlovens miljøparagraf (§112). At miljøet er vernet i Grunnloven, innebærer at det er beskyttet av loven i høyeste rang. Bestemmelsen er ment å være forpliktende.

Vi får ikke noe genuint grønt skifte ved å ødelegge naturen! Omfanget er så enormt at det ødelegger biologisk mangfold over store områder, og det går også ut over allemannsretten!

FN har fastslått at tap av natur-areal er det største miljøproblemet. Det er en stor misforståelse at nedbygging av naturområder skal kunne løse klimakrisen!

All denne raseringen av naturen er irreversibel!

Et viktig aspekt som vi ikke hører noe om, og som tilsier at det ikke må bygges mer vindkraft: det er betydelige miljøproblemer som følge av gruveaktiviteten i Sør Amerika, Afrika og Kina. Neodymium er en av de viktigste komponentene i bla.vindturbiner. Prisen for dette må

gruvearbeiderne og store landområde betale for i form av forurensning og kreft. I Zambia er det påvist lungetuberkulose blant gruvearbeiderne. Luft, grunnvann, jord og vegetasjon er forurenset av tungmetaller. I tillegg er det påvist barnearbeid i uoffisielle gruvesjakter.

Oppgradering av eksisterende vannkraftanlegg, energisparing i bygg og utnytte jordvarme der det er aktuelt, vil gi mye energi og spare vår dyrebare natur for ødeleggelse! Dessuten må vårt forbruk ned!

Nei til Nasjonal ramme for vindkraft på land.

Nei til utbygging av vindkraft i Kongsvinger og Eidskog kommuner.

Vi stiller krav om at Stortinget må ta ansvar for å behandle nasjonal ramme for vindkraft på land.

Dette dersom forslaget til ramme ikke skrinlegges.

Mvh

Anne Merete Ranum Aas, Elin Larsen, Geir Eriksen og Pål Strand